

جدول: مشخصات معاملات بلوک و عمده

شرح	معامله بلوک	معامله عمده
تعریف	"معامله بلوک" معاملاتی است که در آن قواعد مربوط به محدودیت حجمی و محدودیت قیمتی رعایت نمی‌شود.	"معاملات عمده" معاملاتی است که تعداد سهام مورد معامله از درصد معینی از کل سهام آن شرکت، یا حجم معاملات آن طی دوره معین، و یا حجم معاملات کل بازار طی مدت معین، بیشتر باشد. در این معاملات دامنه نوسان قیمت و محدودیت حجمی اعمال نمی‌شود.
حداقل و حداکثر حجم معامله	۱) برای شرکتهای بورسی تعداد سهام یا حق تقدم سهام قابل معامله در آن بزرگتر از ۵۰ برابر محدودیت حجم هر سفارش در بازار عادی می‌باشد؛ (بر اساس مصوبه هیئت مدیره بورس اوراق بهادار تهران، معاملاتی که ارزش آن بیش از ۲۰ میلیارد ریال باشد علی‌رغم نداشتن این شرط می‌توانند در بازار بلوک انجام شوند ۲) برای شرکتهای فرابورسی تعداد سهام و حق تقدم قابل معامله در آن برای شرکت هایی که سرمایه پایه آنها بیش از یک میلیارد عدد است بزرگتر یا مساوی نیم و کمتر از یک درصد سرمایه پایه و برای شرکت هایی که سرمایه پایه آنها کمتر یا مساوی یک میلیارد عدد است بزرگتر یا مساوی یک و کمتر از پنج درصد سرمایه پایه شرکت باشد ۳. در کل کوچکتر از نصاب‌های معامله عمده می‌باشد	۱) برای شرکتهای بورسی در شرکت هایی که سهام پایه آنها بیش از سه میلیارد عدد است معامله حداقل یک درصد سهام پایه و در شرکت هایی که سهام پایه آنها کمتر یا مساوی سه میلیارد عدد است معامله حداقل پنج درصد سهام پایه، معامله عمده محسوب می‌شود ۲) برای شرکتهای فرابورسی تعداد سهام یا حق تقدم قابل معامله در آن در شرکت هایی که سرمایه پایه آنها بیش از یک میلیارد عدد است، بزرگتر یا مساوی ۱ درصد سرمایه پایه و در شرکتهایی که سرمایه پایه آنها کمتر یا مساوی یک میلیارد عدد است، بزرگتر یا مساوی ۵ درصد باشد
ساعت معامله و دامنه نوسان قیمت	ساعت آغاز، خاتمه و طول هر جلسه معاملاتی مانند بازار عادی بوده و دامنه نوسان مجاز قیمت مانند بازار معاملات خرد می‌باشد قیمت مرجع روزانه برای بازار معاملات بلوک، معادل قیمت مرجع همان روز بازار عادی است. سایر شرایط معاملات بلوک، مشابه معامله در نماد اصلی است.	در بورس، نماد معامله عمده، حداکثر قبل از یک ساعت پایانی جلسه معاملاتی گشایش می‌یابد این در حالی است که در فرابورس، نماد معامله عمده حداکثر تا یک ساعت پس از شروع جلسه معاملاتی گشایش می‌یابد، این تفاوت فاقد مناسبت و باید در اصلاحات و یکسان سازی مقررات مدنظر قرار گیرد. (فرابورس مکلف است نماد معامله عمده را حداکثر تا یک ساعت پس از شروع جلسه معاملاتی گشایش نماید) حداقل تغییر قیمت مجاز هر سفارش در معاملات عمده مانند بازار عادی است (مدیرعامل بورس یا فرابورس می‌تواند با اطلاع رسانی عمومی قبل از شروع جلسه معاملاتی، حداقل تغییر قیمت مجاز هر سفارش برای یک معامله عمده را تغییر دهد)

شرح	معامله بلوک	معامله عمده
رویه کلی انجام معاملات	<p>۱) ثبت پیشنهاد خرید یا فروش توسط کارگزار پیشنهاددهنده در سامانه معاملات بلوک با قیمت معین</p> <p>۲) پاسخ دادن کارگزار پذیرنده پیشنهاد به پیشنهاد ثبت شده در سامانه معاملات بلوک</p> <p>۳) در صورتی که پیشنهاد فروش «با امکان تسویه خارج از پایاپای» باشد، کارگزار پذیرنده پیشنهاد فروش می تواند پیشنهاد ارائه شده را با یکی از شروط «صرفاً خارج از پایاپای» یا «نقدی و خارج از پایاپای» بپذیرد.</p> <p>۴) در صورتی که روش تسویه پیشنهاد فروش ارائه شده، «صرفاً نقدی» باشد، سفارش های تطبیق یافته جهت تأیید به بورس / فرابورس ارسال می شود.</p> <p>۵) در صورتی که روش تسویه پیشنهاد فروش ارائه شده، «با امکان تسویه خارج از پایاپای» باشد، درخواست کارگزار پذیرنده پیشنهاد، برای کارگزار پیشنهاد دهنده فروش ارسال می شود. در این صورت حالت های زیر متصور است:</p> <p>✓ در صورت تأیید تسویه خارج از پایاپای توسط کارگزار پیشنهاددهنده فروش، سفارش تطبیق یافته با عنوان تسویه خارج از پایاپای به بورس / فرابورس ارسال می شود.</p> <p>✓ در صورت عدم تأیید تسویه خارج از پایاپای توسط کارگزار پیشنهاددهنده فروش، منوط بر این که کارگزار پذیرنده پیشنهاد، شرط «نقدی و خارج از پایاپای» را پذیرفته باشد، معامله با عنوان تسویه نقدی جهت تأیید به بورس / فرابورس ارسال می شود.</p> <p>✓ در صورت عدم تأیید تسویه خارج از پایاپای توسط کارگزار پیشنهاددهنده فروش، منوط بر این که کارگزار پذیرنده پیشنهاد، شرط «صرفاً خارج از پایاپای» را پذیرفته باشد، درخواست کارگزار پذیرنده پیشنهاد رد می شود و پیشنهاد فروش مجدداً در سامانه معاملات بلوک ثبت می شود</p> <p>۶) در صورت عدم مغایرت سفارش ها تطبیق یافته با قوانین و مقررات، بورس / فرابورس معامله را تأیید می نماید و سفارش های تطبیق یافته جهت انجام معامله و ثبت نهایی به سامانه معاملات ارسال و در نماد معاملاتی مربوط به بازار بلوک ثبت می شود.</p>	<p>۱) ارائه اطلاعات و مستندات توسط فروشنده به کارگزار فروشنده و تحویل مستندات پس از بررسی توسط کارگزار مربوطه به بورس یا فرابورس</p> <p>۲) انتشار اطلاعیه عرضه در صورت تأیید مستندات توسط بورس یا فرابورس</p> <p>۳) ثبت سفارش خرید و فروش در سامانه معاملاتی مجزا</p> <p>نکته: هنگامی که سفارش خرید توسط کارگزار خریدار وارد می شود، کاهش قیمت سفارش خرید ثبت شده در سامانه معاملاتی یا ورود سفارش با قیمتی کمتر از بالاترین سفارش خرید ثبت شده در سامانه معاملاتی، مجاز نمی باشد و حذف سفارش خرید، صرفاً در صورت ثبت سفارش خرید با قیمت بالاتر در سامانه معاملاتی مجاز است</p> <p>نکته: عرضه ورقه بهادار توسط کارگزار فروشنده تنها در صورتی مجاز است که از زمان ثبت بهترین سفارش خرید در سامانه معاملاتی حداقل سه دقیقه گذشته باشد</p> <p>۴) پس از مشخص شدن برنده رقابت، ارائه سند تسویه خارج از پایاپای (که توسط خریدار به امضای طرفین معامله (خریدار و فروشنده) رسیده است) توسط کارگزار فروشنده به بورس ظرف ۹ روز کاری</p> <p>نکته: در صورت عرضه سهام جهت انجام معامله عمده از سوی سازمان خصوصی سازی، افزایش مهلت تسویه حصه نقدی و ارایه سند تسویه خارج از پایاپای از ۹ روز کاری به ۳۰ روز کاری به درخواست آن سازمان و موافقت وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی به عنوان رئیس شورای عالی بورس و اوراق بهادار امکان پذیر می باشد.</p> <p>نکته: معاملات عمده عادی و شرایطی در بخشی که مربوط به انتشار اطلاعیه عرضه تا الحاق ایجاب و قبول به یکدیگر است از قواعد مشترکی برخوردارند. اما در خصوص بحث تسویه و قطعیت معامله، معامله عمده عادی به معامله خرد نزدیک می شود، لیکن معامله عمده شرایطی دارای قواعد مخصوص به خود می باشد</p>

شرح	معامله بلوک	معامله عمده
زمان انجام معاملات	معاملات بلوک به روش حراج ناپیوسته و هر ۵ دقیقه یکبار برگزار می‌شود	<p>۱) درخواست عرضه سهام یا حق تقدم سهام کمتر از پنج درصد سرمایه پایه، حداقل تا ساعت ۱۰ صبح روز کاری قبل از عرضه باید در دبیرخانه فرابورس ثبت و در صورت تطبیق اطلاعیه عرضه با مقررات به تشخیص مدیرعامل فرابورس، باید حداکثر تا ساعت ۱۲ ظهر همان روز اطلاع رسانی شود.</p> <p>۲) درخواست عرضه سهام یا حق تقدم سهام به میزان پنج درصد سرمایه پایه یا بیشتر از آن، حداقل تا ساعت ۱۲ ظهر چهار روز کاری قبل از عرضه و درخواست عرضه سهام یا حق تقدم سهام ۵۰ درصد یا بیشتر از آن نیز حداقل باید ۷ روز کاری قبل از عرضه در دبیرخانه فرابورس ثبت و در صورت تطبیق اطلاعیه عرضه با مقررات به تشخیص مدیرعامل فرابورس، تا پایان همان روز کاری از طریق سایت رسمی فرابورس به اطلاع عموم برسد.</p>
سامانه معاملاتی	معاملات در بازار بلوک در نمادی مجزا از معاملات بازار عادی انجام می‌شود و در محاسبه قیمت پایانی و شاخص‌های فرابورس لحاظ نمی‌شود.	معاملات عمده در بازاری مجزا که به همین منظور در سامانه معاملاتی ایجاد شده است انجام می‌شوند.
روش سفارش دهی	در بازار بلوک صرفاً سفارش محدود قابل اجرا بوده و استفاده از کد معاملاتی گروهی در این بازار مجاز نمی‌باشد.	<p>✓ عرضه سهام در معاملات عمده باید به صورت یکجا و از یک کد معاملاتی باشد، به این معنا که در معامله عمده فروشنده نمی‌تواند چند شخص باشد، مگر اینکه مطابق مقررات کد تجمیعی ایجاد شده باشد</p> <p>✓ هر کارگزار خریدار تنها در قالب یک سفارش خرید، امکان رقابت داشته و نمی‌تواند با سفارشهای مختلف برای چند شخص یا گروه رقابت نماید ضمن اینکه کارگزار نمی‌تواند در یک معامله عمده همزمان در دو سمت عرضه و تقاضا فعالیت نماید</p> <p>✓ از آنجا که معاملات عمده بصورت بلوکی انجام می‌شود، ضمن رعایت حداقلی قیمت پایه، تعداد سهام یا حق تقدم سهام هر سفارش خرید باید برابر تعداد سهام یا حق تقدم سهام اعلام شده در اطلاعیه عرضه عمده باشد</p>
وضعیت نماد	<p>مادامی که نماد معاملاتی سهم در بازار عادی متوقف باشد، نماد معاملاتی سهم در بازار بلوک نیز متوقف خواهد بود.</p> <p>نکته: نماد معاملاتی سهم در بازار بلوک مادامی که دامنه نوسان روزانه قیمت سهم در بازار عادی به دلیل بازگشایی نماد معاملاتی افزایش یافته است، متوقف خواهد بود.</p>	برای انجام معاملات عمده، نماد سهم در بازار عادی باید باز باشد.

فرآیند انجام معاملات بلوکی:

